

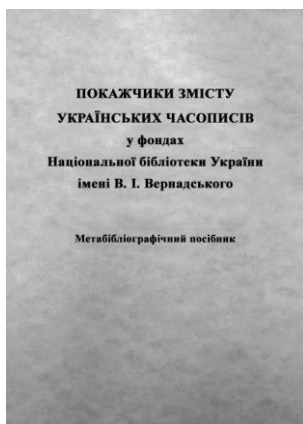
References

1. *Climate Change and COVID-19: UN urges nations to "recover better"*. (2020), United Nations Official Website. [online]. Available at: [https://www.un.org/ru/coronavirus/un-urges-countries-"build-back-better"](https://www.un.org/ru/coronavirus/un-urges-countries-).
2. *Digital Economy Report 2019*. (2020). UNCTAD Official Website, [online]. Available at: <https://unctad.org>.
3. *Amazon to hire 75 000 more workers as demand rises due to coronavirus*. (2020). CNBC Official Website, [online]. Available at: <https://www.cnbc.com/2020/04/13/amazon-hiring-75000-more-workers-as-demand-rises-due-to-coronavirus.html>.
4. *The ears have it: The rise of audiobooks and podcasting. TMT Predictions 2020*. (2020). Deloitte Official Website, [online]. Available at: <https://www2.deloitte.com/us/en/insights/industry/technology/technology-media-and-telecom-predictions/2020/rise-of-audiobooks-podcast-industry.html>.
5. Lizunova I. (2020). *Rynek elektronicznych knig w Rosji: specyfika produkcji i dystrybucji*, [online]. Available at: http://journals.tsu.ru/uploads/import/1817/files/2306-2061_i19_p106.pdf.
6. Zhenchenko M. (2019). *Cifrovi transformacii vidavnic'hoyi galuzi : monografiya*. 2-ge vid., pererob. i dopov. Kyiv: Zhnec.
7. Vodolazka S. (2020). *Audioknigi yak innovacijnij sposib populyarizacii knigi*, [online]. Available at: https://www.academia.edu/38598120/Naukovi_zapiski_Institutu_zhurnalistiki.
8. Pogorelovska I. (2013). Elektronni vidannya: identifikacijnij aspekt. *Derzhava ta regioni*, 2 (14), pp. 136—141.
9. *DSTU 4861:2007. : Vidannya. Vihidni vidomosti (ISO 8:1977, NEQ; ISO 1086:1991, NEQ; ISO 7275:1985, NEQ)*. (2009). Kyiv: Derzhspozhivstandart Ukraini.
10. *DSTU 7157:2010 : Elektronni vidannya. Osnovni vidi ta vihidni vidomosti*. (2010). Kyiv: Derzhspozhivstandart Ukraini.
11. Pogorelovska I. O. [uklad.]. (2020). *Instrukciya pro porjadok nadannya Mizhnarodnogo standartnogo nomera knigi v Ukraini (ISBN)*. 8-me vid., zi zmin. i dopov. Kyiv: Kn. palata Ukraini.
12. Pogorelovska I. O. (2020). *Yak identyfikuyut elektronni vidannya j audioknizhki u sistemi ISBN*. Kulturno-chitackij proekt "Chitomo", [online]. Available at: <https://chytomo.com/iak-identyfikuyut-elektronni-vydannia-j-audioknizhky-u-systemi-isbn/>.

Надійшла до редакції 18 листопада 2020 року

РЕЦЕНЗІЇ

Метабібліографічний посібник "Покажчики змісту українських часописів у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського" як наукове бібліографічне видання

Покажчики змісту українських часописів у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : метабібліогр. посіб. / [уклад.: Т. В. Добко, В. А. Шкаріна, В. Ю. Радченко ; за участю А. М. Колесниченко ; наук. ред. Т. В. Добко] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. — Київ : НБУВ, 2019. — 210 с.

становлять зміст періодичних видань. А якщо й здійснюють, то значною мірою вибірково, що може надати лише загальне уявлення про картину суспільного життя та нові публікації. Ретроспективний облік журнальних і газетних публікацій є ще складнішим і здійснюється лише в межах галузевих чи тематичних бібліографічних ресурсів. Ці чинники зумовлюють потребу створення ретроспективних покажчиків змісту окремих періодичних видань, що якнайповніше віддзеркалювали б публікації кожного обраного видання.

Багато науковців уже оцінили користь ретроспективних бібліографічних покажчиків змісту періодичних видань, ґрунтовно їх вивчають і використовують у дослідженнях. Проте не всі й не завжди знають про наявність таких посібників, а про їх місцезнаходження й поготів. Рецензований метабібліографічний покажчик допоможе подолати бар'єри в доступі до потрібної дослідникам інформації. Він не тільки охоплює спектр ретроспективних покажчиків змісту періодичних видань певної галузі знань, а й вказує точну адресу кожного описаного документа у фонді НБУВ, а за наявності електронної версії покажчика — ще і його адресу в інтернеті.

Слід зазначити, що, крім бібліографічного опису кожного покажчика змісту періодичного видання, до нього подано анотацію, котра характеризує його обсяг (кількість відображених праць) і структуру (перелік розділів і наявність допоміжних покажчиків), завдяки чому

Цінним подарунком дослідникам української історії стало нове видання Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (НБУВ) — метабібліографічний посібник "Покажчики змісту українських часописів у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського". Як відомо, бібліографічний облік журнальних і газетних публікацій країни світова спільнота визнала обов'язковим складником національної бібліографії. Це рішення зумовлено високою оцінкою змісту періодичних видань як актуальних засобів масової комунікації, а також їх значенням для майбутніх дослідників історії. Однак виконати поставлене перед національною бібліографією завдання виявилось непросто. Далеко не всі країни здійснюють поточний облік документів, що

дослідник матиме змогу заздалегідь підготуватися до використання описаного бібліографічного видання.

Метабібліографічний посібник "Показчики змісту українських часописів у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського" акумулює окремо видані друковані бібліографічні праці, подекуди — завершені варіанти бібліографічних посібників на правах рукопису, а також електронні онлайн-показчики. За наявності цифрової версії друкованого показчика, її адресу зазначають у бібліографічному описі видання. Наведені показчики охоплюють публікації у вітчизняних часописах, що виходили українською та російською мовами на території України та поза її межами впродовж 1844—2018 рр. Хронологічні рамки видання показчиків змісту — від 1870 до 2019 р.

Групування матеріалу в посібнику здійснюється за галузями знань відповідно до "Рубрикатора Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського"; розташування записів усередині розділів — за назвами періодичних видань, чий зміст відображено. Якщо читач шукатиме показчик змісту конкретного видання, він може звернутися до допоміжного "Показчика назв часописів", що містить номер відповідного бібліографічного запису в основному тексті посібника. Аналогічно побудовано й "Іменний показчик", у якому подано всі прізвища, наявні в бібліографічних описах і анотаціях до показчиків змісту періодичних видань.

Окремої уваги варта вступна стаття "Проблематика та джерельна база дослідження показчиків змісту українських періодичних видань" Т. Добко та

В. Шкаріної. Авторки — співробітниця відділу науково-бібліографічної інформації НБУВ, причому Тетяна Василівна Добко — доктор наук із соціальних комунікацій, завідувач зазначеного відділу. Саме під її керівництвом упродовж 2016—2018 рр. здійснювалося це дослідження, що забезпечило його високий науковий рівень. Окремі етапи роботи висвітлювали у фаховій періодиці та обговорювали науковці.

Для користувачів метабібліографічного посібника цікавими та корисними стануть відомості, викладені у вступній статті: про історію створення показчиків змісту українських періодичних видань, оцінювальні характеристики окремих показчиків, посилення на інші джерела (зокрема, статті й рецензії), де про них подано докладнішу інформацію.

Загалом, рецензований посібник є зразком наукового підходу до бібліографування й заслуговує на високу оцінку. Окремим читачам, які вважають, що "в інтернеті є все", а отже немає потреби звертатися в бібліотеку, він, імовірно, допоможе змінити свою думку.

Проте в кожній праці можна знайти й недоліки, зокрема рецензованому посібнику бракує інформації про видання, котрих немає у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Звичайно, це була умова проведеного дослідження, але з погляду користувача хотілося б знати, чи є десь ще описані показчики, а особливо ті, що відсутні у фондах НБУВ. Безсумнівно, це завдання іншого дослідження — зведеного каталогу показчиків змісту українських періодичних видань, що потребуватиме значно більших зусиль.

Галина Швецова-Водка,

доктор історичних наук,

професор кафедри документальних комунікацій і бібліотечної справи Рівненського державного гуманітарного університету

Надійшла до редакції 16 листопада 2020 року

БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА

УДК 37.091.4-051(73)Дьюї:001.814|(045)
DOI: 10.36273/2076-9555.2020.11(292).23-28

Наталія Чала,

молодший науковий співробітник

відділу історії освіти

Державної науково-педагогічної бібліотеки

України імені В. О. Сухомлинського,

e-mail: Chanasa129@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4204-432X>

Педагогічна діяльність Дж. Дьюї в електронному інформаційно-бібліографічному ресурсі "Видатні педагоги України та світу"

Розглянуто педагогічні ідеї американського педагога й філософа Дж. Дьюї у вітчизняному педагогічному дискурсі, зокрема у фундаментальних наукових розвідках провідних фахівців у галузі інноваційної педагогічної науки. Зазначено, що освітня парадигма прагматизму є ефективним інструментом впливу на зміну підходів до традиційних освітніх практик, забезпечення можливості індивідуального розвитку особистості в сучасній системі освіти. Обґрунтовано сутність соціально-педагогічної спадщини американського філософа, який визначав навчання як активний, творчий процес розвитку особистості. Зосереджено увагу на методологічних засадах соціально-освітньої концепції науковця в сенсі модернізації системи освіти. На основі вивчення історіографічних джерел виокремлено провідні напрями педагогічної діяльності